

Αναδιφώντας το χθες (152)

Σε αναζήτηση της ιστορικής μνήμης.

Γιώργης Στρατιδάκης-Μανελογιώργης (1930-2020)

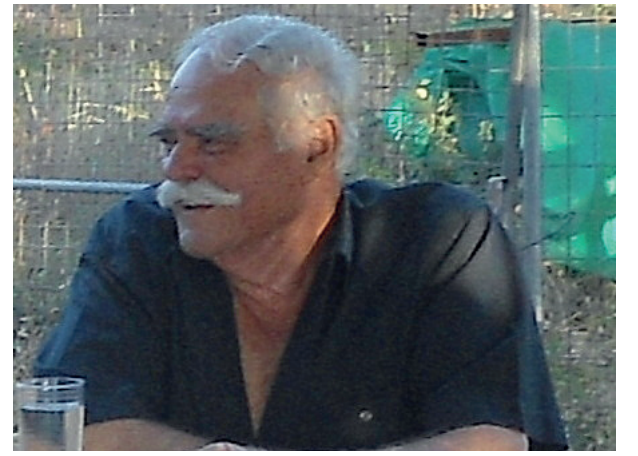

■ Του ΧΑΡΗ ΣΤΡΑΤΙΔΑΚΗ

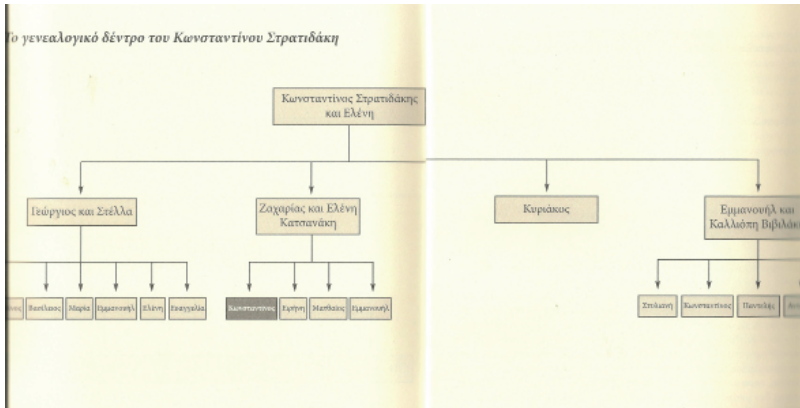
Σήμερα στις «Αναδιφσεις» θ' ασχοληθούμε μ' ένα θέμα λυπηρό καταρχήν. Αφορμή γ' αυτό είναι το ξόδι ενός σημαντικού ανθρώπου, που πραγματοποιήθηκε προχτές στο χωριό Πάνω Βιράν Επισκοπή. Ήταν ο Γιώργης Στρατιδάκης που μας άφησε για πάντα, πλήρης ημερών και σοφίας. Αποτελούσε τον «πατριάρχη» της οικογένειας των Στρατιδάκηδων, όπως συνηθίζα να τον αποκαλώ. Με το σημείωμα αυτό θέλω να εξάρω την έννοια της ιστορικότητας που τον διέκρινε, προς όλα αλλά και ως προς τις οικογενειακές του καταβολές ιδιαίτερω, καθώς και τις προσπάθειες που έκανε προκειμένου όχι μόνο να τις ανακαλύψει αλλά και να συστηρήσει και αυξήσει τους οικογενειακούς δεσμούς.

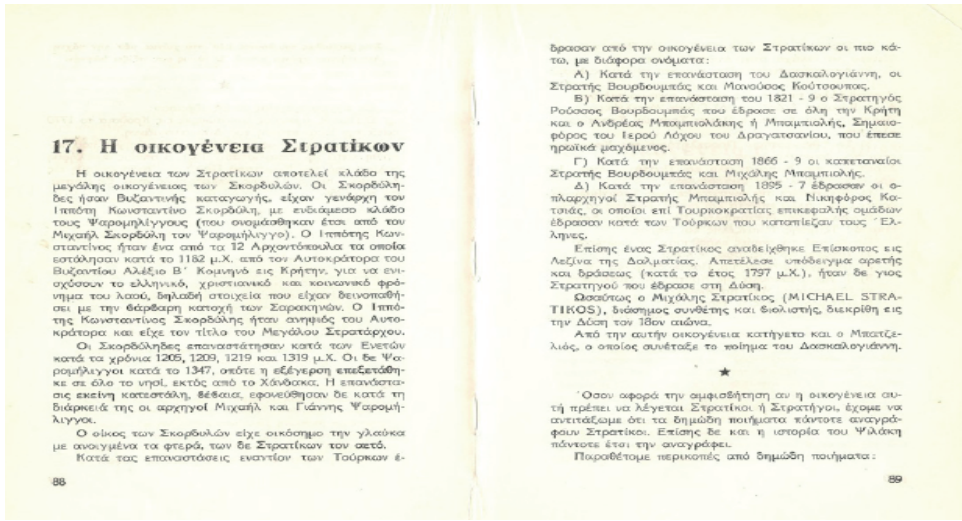
Ο Γιώργης Στρατιδάκης ήταν γνωστότερος στα Κατωμέρια ως «Μανελογιώργης». Είχε γεννηθεί το έτος 1930, κληρονομώντας άμεσα το παρωνύμιο «Μανέλης» (από το Μανόλης, ασφαλώς) του πατέρα του. Ήταν έξυπνος και «έπαιρνε εύκολα τα γράμματα», όπως συνηθίζουμε να το λέμε, όμως δεν συνέχισε τις σπουδές του στο γυμνάσιο. Παντρεύτηκε την Ιωάννα Πατεράκη και έκαναν δύο παιδιά, την Κατερίνα και τον Μανόλη. Όσο ατίθασος ήταν στα νεανικά του χρόνια, τόσο προσευχτικός αποδείχτηκε στη συνέχεια. Στα αγροτικά, ασχολήθηκε από τους πρώτους με την κτηροκαλλιέργεια αλλά και με την ορνιθοτροφία. Δεν δίστασε μάλιστα να χτίσει το σπίτι του στα όρια του χωριού, μέσα στο αγρόκτημα του, πράγμα που επίσης θεωρήθηκε πρωτοπορικό στην εποχή του.

Ένα τυχαίο περιστατικό τού άλλαξε τη ζωή και μου το είχε εμπιστευτεί ο ίδιος. Ο πατέρας μου, φιλόλογος καθηγητής, βλέποντας ότι το ανίψι του Γιώργης, όπως άλλωστε και το χωριανάκι του Γιώργης Βογιατζάκης, είχαν έφεση στα γράμματα, τα προετοίμαζε ένα καλοκαίρι στο σπίτι των γονέων του στο χωριό Πηγή, προκειμένου να πετύχουν στις αυστηρές εξετάσεις που έδιναν τότε τα παιδιά για εισαγωγή στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Και ο μεν Γ. Βογιατζάκης τα κατάφερε μια χαρά, όμως ο Μανελογιώργης παράτησε την προετοιμασία στη μέση, όταν τσακώθηκε και χτύπησε άσχημα ένα Πηγιανάκι, οι γονείς του οποίου τον κινήθηκαν προκειμένου του αποδώσουν τα δόντα. Είμαι βέβαιος ότι αν εξ αιτίας του γεγονότος αυτού δεν άφηνε στη μέση την προσπάθεια, θα είχε εξελιχτεί σε επιστήμονα ολκής.

Σ' όλη του τη ζωή είχε αυξημένη συνείδηση της τιμής και του καθήκοντος, όπως επίσης και της φιλοξενίας και της κοινωνικής προσφοράς. Σταματώ εδώ τον εκβασισμό, καθώς το γραπτό μου δεν υπέχει θέση επικήδειου αλλά θέλει να εξάρει ένα ορισμένο από τα χαρακτηριστικά, την ιστορικότητα δηλαδή που τον κατείχε. Θέλω να περιγράψω τις προσπάθειές του αυτές, προκειμένου να τον μιμηθούν εκπρόσωποι κατά πολύ πολυπληθέστερων οικογενειών εκείνης των Στρατιδάκηδων, που τιμούν την ιστορία τους, όπως άλλωστε το κάνουν εδώ και χρόνια μερικές χανιώτικες οικογένειες, όπως οι Κελαϊδιήδες, οι Σημαντηράκηδες, οι Παναγυράκηδες και άλλοι. Ο Γιώργης Στρατιδάκης έψαχνε τις οικογενειακές ρίζες και τις εντόπιζε, όπως και όλοι σχεδόν οι Κρητικοί, στα Σφακιά (!), διαθρόντα όμως σοβαρά επιχειρήματα γ' αυτό. Υποστήριζε δηλαδή ότι η οικογένειά του αποτελεί συνέχεια εκείνης των Στρατιδάκων του Ομπρόσγαλιου, της Ανώπολης και των Κομητάδων, της οποίας ο ένας κλάδος μετοικώντας πρόσθεσε στο όνομα τη συλλαβή «δα», ενώ κάποιος άλλος μετονομάστηκε σε Βουδουριμπιάδες, Κοϊτούσους, Μπαμπιολήδες και Κατσιάδες.

Σε κάθε περίπτωση, οι πιο σημαντικοί εκπρόσωποι της οικογένειας θα πρέπει να ήταν κατά τον 17^ο αιώνα ένας επίσκοπος Δαλματίας, προφανώς πρόσφυγας του Κρητικού Πολέμου, και κατά τον επόμενο αιώνα ένας συνθέτης και βιολιστής στη Δύση, ονόματι Μιχαήλ. Από τα Σφακιά ένας άλλος κλάδος μετοίκησε στον Κισσό Αγίου Βασιλείου και ένας τελευταίος στα Σκούρβουλα Ηρακλείου, πριν οπισθοιχηθεί από την επανάσταση του 1866. Όσοι εγκαταστάθηκαν στον Κισσό αποτελούν σήμερα τσέσσερις διακριτούς κλάδους του οικογενειακού δέντρου. Μερικοί απ' αυτούς μετακινήθηκαν στη συνέχεια προς τη Σπλή, τη Κεραμεί, το Θρόνος, τις Ελένες, την Μαρούλου και τις Μοίρες. Ένας άλλος κλάδος κατευθύνθηκε προς τα Κατωμέρια, όπου εγκαταστάθηκε κυρίως στα χωριά Πηγή, Βιράν Επισκοπή και Χαμαλεύρι.

Το έτος 2013 είχα γράψει στο πόδι ένα βιβλιαράκι για τους γονείς μου, το οποίο προσέφερα αντί του καθιερωμένου καφέ στο 40^οήμερο μνημόσυνο της μητέρας μου. Εκεί προσπάθησα να καταγράψω τα δύο οικογενειακά τους δέντρα. Σ' αντίθεση όμως με τους Ψημικούς και τους Παπακωνσταντήδες από την πλευρά της μητέρας μου, οι Στρατιδάκηδες απ' εκείνη του πατέρα μου έδειξαν μεγάλο ενδιαφέρον, με προσεζάροντα τον Μανελογιώργη. Και μια ωραία πρωία, συνοδευόμενος από τον Κωστή Στρατιδάκη, παρουσιάστηκε στο σπίτι μου, ζητώντας μου την περαιτέρω έρευνα των οικογενειακών ριζών και παίρνοντας στα χέρια του τη σύμφιξη των οικογενειακών δεσμών.

Έτσι ακριβώς, με υποκινητή τον αείμνηστο Μανελογιώργη, ξεκίνησαν οι συνάξεις της οικογένειας Στρατιδάκη. Παρόλη την ηλικία του δεν δίστασε να μας ακολουθεί στην αναζήτηση τών όπου Ρεθύμνου συνεπιθετων και να διοργανώσει στο υποστατικό του το πρώτο συναπάντημα των Ρεθεμνιωτών Στρατιδάκηδων, σχεδόν μιας εκατοντάδας, στις 3 Αυγούστου του 2014. Αυτοδικαίως και επαίτως, αφού όλοι και όλες βλέπαμε στο πρόσωπό του τον δικό μας πατέρα και στην κορμοστασιά του το πώς θα θέλαμε να γεράσουμε, ευθυτενείς, λεβέντες, με πλήρη πνευματική διαύγεια, ευτροφία και λεπτό χιούμορ.

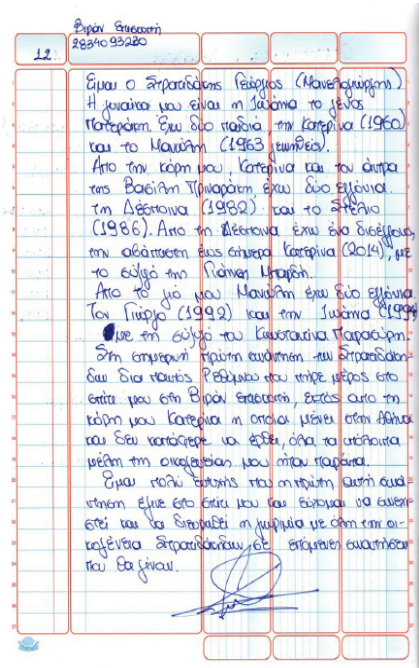

Η αρχή έγινε απ' αυτόν. Η συνέχεια δόθηκε από τον Χαράλαμπο στις 25 Μαΐου του 2015, όταν μας προσκάλεσε στα πατρογονικά μας στον Κισσό Αγίου Βασιλείου και μας προσέφερε αβραμιαία κι αυτός φιλοξενία, κάτω από τον γιγάντιο πλάτανο του χωριού. Με την ευκαιρία αυτή μας ξενάγησε επίσης στη Μονή Αγίου Πνεύματος, στο δημοτικό αλλά και στο ελληνικό σχολείο της οποίας έχω μάθει γράμματα αρκετοί από τους προγόνους μας.

Ακολούθησε στις 7 Αυγούστου του 2016 ο Βασίλης Στρατιδάκης, βοηθούμενος από το κοπελολόι και το εγγονολόι του στην Πάνω Βιράν Επισκοπή, που και αυτός απέδειξε ότι η παράδοση φιλοξενίας της οικογένειας παραμένει ζωντανή και ακμαία. Κι από τότε, με μπροστάρη τον Μανέλη, συνηθίσαμε να παρευρισκόμαστε στις χαρές και τις λύπες όλων μας, σε γάμους, βαφτίσεις, εκκλησιασμούς και τρικουβέρτα τραπέζια αφενός και σε συναπαντήματα αφετέρου, όπως στα αλληπάλληλα του παπα-Παναγιώτη στο Γερακάρκι και στο προχτεσινό στη Βιράν Επισκοπή. Τα παιδιά μας άρχισαν να γνωρίζονται επιτελώς μεταξύ τους, να επικοινωνούν και όταν κι όπου χρειάζεται να αλληλοϋποστηρίζονται.

Όλ' αυτά χάρη στον Μανελογιώργη, που έπαιξε κι έναν ακόμη σημαντικό ρόλο, πέραν της ιστορικής συνέχειας, εκείνου του σοφού της οικογένειας. Σ' αυτόν καταφεύγαμε για να πάρουμε μια βόσμη γνώμη στα προβλήματα μας και σ' αυτόν απευθυνόμασταν για τους απαραίτητους σασμούς. Ξέραμε πως θα τον βρίσκαμε πάντα εκεί, στην ξεδοδο προς το Πέραμα του χωριού της Βιράν Επισκοπής, να μας περιμένει με ανοιχτό πάντα το σπίτι του και με εξίσου ανοιχτό το μυαλό και την καρδιά του. Είμαστε σίγουροι ότι και από δω και πέρα, κάπου από το επέκεινα ο Γιώργης Στρατιδάκης, με τα καλογοητισμένα στίβανια του, την πάντα σιδερωμένη κιλότα του και το κρουσάτο μαντίλι του, θα στρίβει το κάτασπρο μουστάκι του και θα μας διαπερνά με τη ματιά του.

Δεν θα βιάζεται να βγάλει κρίση, όταν του τη ζητούμε, θα μας ηρεμεί πρώτα και στη συνέχεια θα μας διδάσκει με την ευθυκρισία του. Και θα επιμένει ότι μόλις ο κορμωσός καταπέσει θα πρέπει να ξαναβρούμε, στου Βαγγέλη κατά προτίμηση, που έχει τον τρόπο, για να συνεχίσουμε τις αναδιφσεις που εκείνος είχε ξεκινήσει στην οικογενειακή μας ιστορία και τις συνάξεις σύμφιξης των μεταξύ μας δεσμών. Από εκεί πέρα που θα βρισκόμαστε θα μας καλεί χαμογελαστός να σηκωθούμε και να σύρουμε, ευθυτενείς και περήφανοι, τον λυτρωτικό χορό, όπως εκείνος το έκανε κάθε φορά που μας μαζεύε, σιγοψιθυρίζοντας: *Χαρίνυ το το σόι μου όντε μονομεριάζει σαν ανθισμένη λεμονέ το Μάη μήνα μοιάζει.*

Προτάσεις ανάγνωσης

Υπάρχουν πολύ λίγα βιβλιαράκια για ρεθεμνιώτικες οικογενειακές ιστορίες. Την αρχή είχαν κάνει το 2008 τα αδέρφια Γιώργης και Κωστής Καπελώνης, με το πονημά τους, που επιγράφεται «Ζαχαρίας Καπελώνης. Όσα θυμούμαι από τη ζωή μου». Ακολούθησε το 2010 ο Αντρέας Κούνουπας για την καλή του, με το φυλλάδιο «Ετήσιο μνημόσυνο Μέτα Ανδρ. Κούνουπας». Τους ζήλεψα -φαινεταί- κι εγώ και το 2014 κυκλοφόρησα το βιβλιαράκι «Κώστας και Αργυρή Στρατιδάκη. Ανιχνεύοντας μέσα από τη ζωή τους τις αξίες του παλιότερου Ρεθύμνου», του οποίου το οικογενειακό δέντρο αξιοποίησε ο Μανελογιώργης. Εξαντλήθηκε την ημέρα κιόλας της διανομής του, υπάρχει όμως στη Δημόσια Βιβλιοθήκη για δανεισμό και αν κάποιος ενδιαφέρεται μπορώ να του στείλω ηλεκτρονικά.

